

1790.

1. Walch, Georgius Fridericus: De negotiis et actibus in
metu et extortis . . . - partim ipso jure nullis
partim a proetore rescindendis.
2. Walchius, Carol. Frid., Ord. jur. ex Decanis: De usu et
praesentia reformationis Francofurtensis in jure Ger-
manico. Disquisition, qua . . . Jo. Caspari Lucii
disputationem inang. indicit.
3. Walchius, Carolus Fridericus: De jure prioritatis
in fauorem aliorum creditorum impetrato.
4. Walchius, Carol. Frid., Ord. jur. ex Decanis: De usu et praes-
entia reformationis Francofurtensis in jure Ger-
manico. Disquisition, qua Jo. Wolfgang Teatoris Dispu-
tationem inang. . . indicit.
5. Walchius, Carolus Fridericus: De jurata specificatione
loco inventarii exhibita.
6. Walchius, Carol. Frid., Ord. jur. ex Decanis: Emblemata
Prutoniensis i. l. alt. C. de usur. et fruct. leg. sen-
sibile.

1792

1. Schellwig, Jusl. Christian Lud. de: Praegnum: 4 Anstems 2.
a Civitatum imperii subditis crimina per duellum con-
mitti possit? 3^a dissertationi in auct. Anstophori Fidorii
Sebastiani et Se kartt praemisum.
2. Walchius, Carolus Fredericus: De origine et causa
peccatae executionis, Germanice Hufszeld, et
et de eo, quod circa illam factum est
3. Vretschmann, Theodor: An renunciatio simpli-
citer facta bis in sen legigen Ruffa, si pater,
qui pacti tempore existebant, nullis masculis,
sed tantum filiabus relicta decenerint, filiae
haec, amittat renuncianti in portione, quam
fratres cernit, impedimento esse possint?

1794.

1. Curtius, Carolus Georgius: De revindicatione jure
Lubecensi archie admodum Gustabus circumscripta.

1794

2. Eckardt, Fr. Ludovicus, ab, l'ed. jur. Decanus: De iudale
emendatæ Saxonicæ vulgo Lubecensise ejusque cum
actibus p. Augustinæ conveniunt. simulque ad solemniam
in ang. Caroli Georgii Curtii insertat.

3. Gruner, Christ. Guelp: De jejuniis vero et factis

4. Witel, Petrus Nicolanus: De Caesione enormi in
negotio mercatoris Hamburgensium ad statut. Han-
burg p II tit. 8. art. 19.

1795

1. Kipp, Francus Henricus: De rationibus inter virum
et uxorem secundum statuta Lubecensium inter
alterorum consensum invalida.

2. Walchius, Carolus Fridericus, l'ed. jur. ex Decanus: De juri-
bus creditorum in scriptorum Megapolitænis part. pos-
terior, qua Fr. Henrici Kipp . . . Megapolitænum
in ang. . . indicat.

1796.

1. Reichardt, Fr. Augustus, Grel. Jus. de caenis: De caenis
malefactorum indagatore simulque sollemnis in ang
Friederici Marci Lindheimer indicat.
2. Walchius, Carolus Fridericus: De testamentis Francof.
devisum coram tribus Senatoribus vel eorum vicariis
conditis. Accensit: Reichardt. Fr. Augustus: De
caenis malefactorum indagatore

1797.

1. Reichardt, Fr. Augustus, Grel. Jus. de caenis: De
diebus Calendaris Intercis subtractis etiam juri per
cendi subtrahendis simulque et Dissertationem
in ang. Caroli Gustaviani Walchii indicat
2. Reimkosta, Christianus Fridericus: De jure condendi
cum fulmineis.
3. Walchius, Carol. Fridericus: De stipulatione damnis
infecti alicuius nomine interposita ad l. 24 § 12
de damnis infectis part. I, qua disp. in ang. Christiani
Friederici Reimkosta . . . indicat.

1797.

Waltz, Carolus Guericulus: De praescriptione servitutum
constitutiva.

1799.

Meyligenstaedt, Carolus: De facultate, recedenti
a loco intra Civitatis terminum, ad deteriora -
Livum praedii, casu exortam, Civitati denega-
da.

Meuser, Christianus Ludovicus: De usu punctuarius
ad tributa belli modica tantum obligato

1800

Breyer, Carol. Welf. Fris: De justitia Aragonum;
Fragmentum, complectens succinctam Regis magistratus
historiam ab a. 1378 usque ad a. 1479.

1771

1. *Phlegmaria* ...
 2. *Phlegmaria* ...
 3. *Phlegmaria* ...
 4. *Phlegmaria* ...
 5. *Phlegmaria* ...
 6. *Phlegmaria* ...
 7. *Phlegmaria* ...
 8. *Phlegmaria* ...
 9. *Phlegmaria* ...
 10. *Phlegmaria* ...
 11. *Phlegmaria* ...
 12. *Phlegmaria* ...
 13. *Phlegmaria* ...
 14. *Phlegmaria* ...
 15. *Phlegmaria* ...
 16. *Phlegmaria* ...
 17. *Phlegmaria* ...
 18. *Phlegmaria* ...
 19. *Phlegmaria* ...
 20. *Phlegmaria* ...
 21. *Phlegmaria* ...
 22. *Phlegmaria* ...
 23. *Phlegmaria* ...
 24. *Phlegmaria* ...
 25. *Phlegmaria* ...
 26. *Phlegmaria* ...
 27. *Phlegmaria* ...
 28. *Phlegmaria* ...
 29. *Phlegmaria* ...
 30. *Phlegmaria* ...
 31. *Phlegmaria* ...
 32. *Phlegmaria* ...
 33. *Phlegmaria* ...
 34. *Phlegmaria* ...
 35. *Phlegmaria* ...
 36. *Phlegmaria* ...
 37. *Phlegmaria* ...
 38. *Phlegmaria* ...
 39. *Phlegmaria* ...
 40. *Phlegmaria* ...
 41. *Phlegmaria* ...
 42. *Phlegmaria* ...
 43. *Phlegmaria* ...
 44. *Phlegmaria* ...
 45. *Phlegmaria* ...
 46. *Phlegmaria* ...
 47. *Phlegmaria* ...
 48. *Phlegmaria* ...
 49. *Phlegmaria* ...
 50. *Phlegmaria* ...

NEGOTIUM

VI. RE

PARTIM A

PARTIM B

CAROL

DE RE

SYNOPSIS

DISSERTATIO INAUGURALIS
DE
DONATIONE
INTER VIRVM ET VXOREM
SECVNDVM STATVTA LVBECENSIVM SINE LI-
BERORVM CONSENSV INVALIDA

QVAM
RECTORE ACADEMIAE MAGNIFICENTISSIMO
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO
DOMINO
CAROLO AVGVSTO
DVCE SAXONIAE IVLIACI CLIVIAE MONTIVM ANGARIAE
ET GVESTPHALIAE LANDGRAVIO THVRINGIAE REL.

EX
DECRETO ILLVSTRIS IVRISCONSVLTORVM ORDINIS

PRO
SVMMS IN VTROQVE IVRE HONORIBVS
RITE CONSEQVENDIS

A. D. XXVIII. MAII. MDCCCLXXXV.

PUBLICE DEFENDET
AUCTOR
IOANNES HENRICVS KIPP
LVBECENSIS.

IENAE,
LITERIS FIEDLERIANIS.

INCLYTO
LIBERAE SACRI ROMANI IMPERII

REIPUBLICAE LUBECENSIS

SENATUI

VIRIS

MAGNIFICIS, GENEROSIS, EXCELLENTISSIMIS
CONSULTISSIMIS, AMPLISSIMIS
PRUDENTISSIMIS

DOMINIS CONSULIBUS

DOMINIS SYNDICIS

DOMINIS SENATORIBUS

DNO. PROTONOTARIO

DNN. SECRETARIIS

PATRIAE PATRIBUS
LIBERAE SACRI ROMANI IMPERII
M A E C E N A T I B U S

FAUTORIBUS INDULGENTISSIMIS
BENIGNISSIMIS

SPECIMEN HOC QVALECVNQVE
ACADEMICVM

DOMINIS DECEAT
PIETATE AC REVERENTIA

CONSECRAT
DOMINIS SENATORIBUS

DNO. PROTONOTARIO
DNI. SECRETARII

AUCTOR.

P R O O E M I U M.

Elegerat inter alia iuris capita illustribus iurisconsultorum or-
do, quum progressionum mearum in iure faceret tentamen,
ex Digestis l. 48. de donationibus inter virum et uxorem,
quam consuetudo in scholis more resolverem et explicarem.
Occasionem cum mihi praeberet demandata haec commen-
tatoris sparta, omnem Juris Romani theoriam de donationi-
bus inter v. et v. considerandi paullo accuratius, tam multa
mihi obuenierunt singularia, ut statim mihi animus esset,
videndi, quid de huiusmodi donationibus patria disponerent
iura. Euolui igitur patrium codicem inuenique ibi Tit. 6. l.
1. qui totus huic doctrinae dicatus videtur. Placuerunt ve-
ro mihi, quum iam in eo essem, ut Dissertationem aliquam
ederem, tanto haec leges opere, ut me statim inuaderet cupi-
do, aliqua de iis differendi. Quae quidem cupido nimium
in.

in modam augebatur, quum viderem, occasionem mihi hunc praebere titulum, plura Juris patrii singularia considerandi et explicandi. Jure enim quodam suo postulat patria, ut non omnino suarum legum ignarus redeat iuuenis, qui operam dedit iurium studio. Licet vero voluerim initio in totum huic commentari titulum, tamen mutavi postea consilium, ac tantum aliqua in verba art. 1. finalia differere mecum constitui. Obueniebat enim mihi dissertatio de omni hac materia non multos ante annos conscripta *) ac tot mihi abundare videbatur singularibus hinc titulus Juris patrii, ut ea omnia non rite dissertatione quadam exhaustiri posse arbitrarer. De consensu igitur liberorum ad donationes parentum inter se necessario iure Lubecensi pauca pro temporis ratione proferam. Voluisse me non omnino patrii iuris ignarum esse, hoc forsitan ostendam specimine qualicumque academico. Si forsitan errores admiserim, quibus tam breuitas temporis, quam negotiorum multitudo, tam imperitia, quam subsidiorum inopia dederit ansam, opto, ut ignoscantur nobis beneuole. Non enim ex quadam scribendi cupidine, sed iubente necessitate publicum hoc edimus specimen. Loquitur iuuenis ac iuuenilia sunt, quae profert, ac modestia ea profert iuuenili.

*) Hermannus a Dahn de donationibus inter v. et v. ad l. I. Tit. 6. art. 1. 2. Juris Lubecensis. Goettingae 1768.

§. I.

Continent statuta Lubecensia multa Juris Germanici praecepta.

Contigit quidem plerisque ciuitatibus Germanicis, introducto iure Romano, ut maxima ex parte mores patrios negligenter atque illos cum institutis Romanorum eorumque praeceptis commutarent, neque minus dulcissima in patria euenit, ut quum primum *Joachimus Kollius* paulo post autem *Joannes Ludinghausen*, *Calixtus Scheinius*, atque *Godescalcus de Stieten*, quibus cura reuidenti leges patrias esset demandata *a*), munere hoc fungerentur, a pristina morum integritate deflecterent, uti suo tempore recte animaduertit *Christianus Henricus Eckhardus* *b*), iuris consultus elegantissimus; tantum tamen abfuit, ut modo memorati viri, vestigia aliorum iuris reformatorum premerent, ut religioni potius sibi ducerent, praecepta contemnere, quae a pluribus abhinc seculis sancta Lubecensibus fuerunt atque ab iis semper conseruata. Quum vestigia iuris patrii rara sunt ac minime in quavis pagella obuia in aliis ciuitatum iuribus, reformatione scilicet *Francofurtensi*, *Norimbergensi* ac *Vormatiensi*: nostra statuta Lubecensia ab iis mirum in modum se

a) *Riccus von den Stadtgesetzen und Statuts der Landstädte* I. 2. I. 1. §. 4. seqq.

b) *hermeneutica iuris* I. 2. c. I. §. 14. p. 684. ed. ill. *Wyalchii*.

se distinguunt atque innumera capita iuris patrii nobis exhibent: illa vero saepenumero ita commixta sunt cum peregrinis principiis, ut sub iis lateant et haud statim in oculos cadant. Vbi quisquam loca eiusmodi paullo curatius considerat; profecto ille mirabitur, dum illa ipsi campum aperire videt, quo vetustissima iuris prudentiae Germanici dogmata eruere potest atque iis lucem accendere.

§. 2.

Reperiuntur illa quoque in l. 1. t. 6. de donationibus inter virum et uxorem.

Inter illa loca iuris Lubecensis, quae patrios mores antiquissimos sapiunt, hoc quoque nomine potissimum attentionem excitant iurisconsulti, merito sanctionem hanc refero, cui iam studia mea consacro. Id quod eo maiori iure facere me arbitror, quo certius est atque euidentius, conditores juris nostri saepius placita maiorum in memoriam reuocasse, ubi definire vellent, qua ratione donationes inter virum et uxorem sint permittendae. Profecto hanc quaestionem non tetigissent; nisi recordati essent, prohibitionis esse iure Romano eiusmodi donationes, eandemque ob causam opus quoque esse crederent, ut decernerent, quatenus hac in re discedere liceat Lubecensibus a peregrinis institutis. Nullo tamen modo illi, qui semper patriorum morum strenui erant custodes ac vindices, ipsis superledebant, sed utraque potius particula huius legis idem satis superque demonstrabant. Quum alteram c) ita formabant: *Welch Mann oder Frau, die da keine Kinder mit einander im Ehestand gezeuget, vor dem Rath treten und ihr Gut gegen einander recipere doniren und auflassen, ist dann die Frau bevormünder, so ist die Uebergabe kräftig von ihrer beiderseits erworbenem Gute, doch sollen sie ibrem nächstem Erbnehmern einem jeglichem acht Schilling vier Pfening verlassen. Da aber solche donation jemand ansechten wolte, ist er binnen Landes, so soll er das thun in Jahr und*

c) L. 1. t. 6. a. 2.

und Tag; ist er aber über See und Sand, so bleibe er unverfämet, respiciunt so-
lum ad conjugum donationes prole orbatorum. Tantum abest, ut ipsis fa-
cultatem, eiusmodi donationes ineundi cum Romanis denegarent, ut potius
eas celebrari posse statuunt hancque regulam tantum limitibus circumscri-
bant quibusdam, quos tamen omni discrimine remoto petunt ex patris iu-
ribus. Ad haec tantum respiciunt, quando donationem haud validam esse
tradunt; nisi uxor curatorem sexus habeat *d*). Memores sunt porro insti-
tuti, quod Lubecensium est proprium, iis, qui gnari solum iuris Romani
plane incognitum, nimirum legitimae filii Lubecensis, hancque proximis
cognatis reservant *e*). Cauent, ne impugnetur donatio conjugis, postquam
anni spatium esset praeterlapsum, hocque tantum finito illo spatio permit-
tunt ei, quem longinquum iter maritimum impediret, quo minus huius
temporis rationem haberet *f*). Eodem etiam modo antecedens lex arde-
rem illum legislatorum erga patria iura satis abunde probat, quum ibi de
donationibus loquitur conjugum, quorum foecunda sunt matrimonia.

§. 3.

Probatum illud ex antiquioribus Juris Lubecensis.

Longe ille falleretur, qui persuasum haberet, auctores Iuris Lubecen-
sis ex iure Romano hausisse, quae hisce de donationibus sanciant: *Welch
Mann oder Weib die in der Ehe sitzen und Kinder mit einander erzeuge haben,
können ihre Güter einander geben noch schenken, das es zu Recht kräftig sey; es
verwilligen denn die Kinder darinn*; sed eos solum patrium ius trahere, quod
a multis abhinc seculis penes Germanos obtinuit, partim ex ipsis iuribus an-
tiquioribus liquet, partim ex vetustissimis aliis legibus, litterarumque mo-
nu.

A 2

d) E. Otto de perpetua seminarum tu-
tela Duisburg, 1719.

Walchii hac in academia 1785. de-
fendit.

e) I. M. Ackermann de legitima Lube-
censi, diss. quam auspiciis perill.

f) I. G. Heineccius de praescript. annali
iuris Lubecensis a communi diversa.
Halle 1734.

momentis. Continet iam *iustitia* Lubecensis, quae, uti constat, antiquissima collectionum illarum iuris Lubecensis, quae benigniore fortuna usque ad nostram aetatem sunt conseruatae, decretum quoddam, quod sine dubio illud peperit, de quo iam disputo. Constat hoc, uti E. I. de Westphalen g) nobis exhibet, sequentibus verbis: *cum masculus et femina matrimonium contraxerint, et tam iste, quam illa legitimam prolem habuerit, nec iste, nec ista bona cuiquam poterit donare sine liberorum suorum conuiuentia*; id est: *Villekoer*, Legitur idem non minus in codice illius patrio sermone scripto, qui in cancellaria Lubecensi adseruatur et a memorato Westphalen b) ita exhibetur: *So wor en man unde en vruwe sic samet mit echtschap unde sunderlike hebben echte Kindere, ne weder de man, noch de vruwe de mögen eres ghdods nicht so hope geuen sunder der Kindere willkore, dat it stede möge sin.*

Simili ratione idem deprehendimus decretum in codice illo iuris Lubecensis *Damiscano*, quem venerandus et de patria meritissimus senex, J. C. H. Dreyer i) publici iuris fecit. In iis etiam codicibus, qui seculo decimo quarto conscripti sunt, ac primum editi a H. Brockesio adhuc clarius id iam traditur, quod in recentioribus statutis continetur. In uno legimus: *wor en man unde ene vrouwe sic samet mit echtschap unde hebben se sunderlyken echte Kindere noch de man noch de vrouwe moghen ere Gude rosamende nicht vorgeuen sunder mit vulborderer Kinder, dat idt stede moghe sin*; alter eadem paulo brevius ita exhibet: *und wen ein man und frouwe sic vorlaven mit echtschap und dorh sunderliken hebben ehre Kinder und de Frouwe, noch de man mögen ehres Gudes vorgeuen sunder der Kinder willen, dat stede möge bliven.*

§. 4.

Comparantur hoc nomine inter se memorati Codices:

Distant omnia haec iura Lubecensia partim aetate inter se: partim auctoritate. Si ante omnia ad illam respicimus, haud quidem tempora attingunt

g) Tom. 3. monum. inedit. p. 639.

i) *Sammlung vermischter Abhandlungen.*
T. I. p. 445.

h) *ibid.* p. 638.

tingunt *Henrici Leonis auctis*, qui primum *Lubecensibus*, uti cuilibet notum est, iura dedit. Satis docuit *perillustris Dreyerus k)* codicem illum *Henrici Leonis* periisse, illosque, quos publici juris fecerunt *Westphalen* atque *Dreyerus* seculo decimo tertio comparuisse certum est, quum id liqueat ex prooemiis iis praemissis. Cum illis eos codices, quos in lucem emisit publicam *Brockesius*, nullo modo comparare debemus. Primus eorum anno seculi decimi sexti XXXIII scriptus est *l)*, uti animadvertit modo memoratus *Iuris consultus*. Posteriores autem sine die et consule prodierunt et *Brockesius m)* illos circa idem tempus esse compositos ac ex aliis antiquioribus exscriptos arbitratur. Haud aliter sentit *Dreyerus n)* ac licet ingenue me fateri oporteat, ex tempore, quo sunt exarati, nihil aliud colligi posse; quam quod isto adhuc ea usu obtinuerint forensi, quae continent, neque ex eodem concludendum esse ad ipsam aetatem, qua sunt compilati, immo mihi admodum sit probabile, longe antiquiores esse, si potissimum respicimus ad praecepta, quae exhibet, fere sine ullo discrimine solo ex iure patrio petita, merito tamen concedere debeo, eosdem antiquioribus aetate haud ullo modo esse equiparandos atque iis per ducentorum vel minimum annorum spatium iuniora. Eadem ratione merito me monere oportet, differentiam quoque esse inter antiquiora illa ac sequentia inquit auctoritatis. Rationes, cur fidem iurium mediorum in dubium vocemus, plures adfunt. Solummodo priuata esse extra omnem dubitationem est positum hancque ob rem quoque euenit, ut in ordine rerum, quas tractant, admodum discrepent atque iis idem contigit, quod quoque reperitur in codicibus *Juris Alemannici* manu exaratis, quum quilibet eorum suum singularem tenet ordinem, uti clare quisquam videt, si comparare velit editiones *Schilteri*, *Beygeri* atque *Senkenbergii*. Longe aliter comparata esse constat iura illa antiquiora, quae ante nominavi. Uti clare patet, publicis senatus auspiciis sunt condita, ea, quae pro-

A 3 ferunt.

k) in der Einleitung zur Kenntniss der von einem Rath d. Reichsstadt Lubeck vorgangenen Verordnungen, pag. 200.

l) H. Brockesius praefatione observationibus selectis praemissa.

m) loco memorato.

n) Dreyerus loco memor, p. 235.

ferunt eodem ordine exhibent, eandemque ob causam cum aliis ciuitatibus, verbi causa *Dantiscana*, *Tunderensi* aliisque communicata. Excitant tanto maiorem attentionem, quum ea aetate prodierunt, qua nondum aliis ciuitatibus esset usitatum, hoc modo publica auctoritate litteris designare mores suos, sed hoc negotium potius scribis ciuitatis, qui clerici essent, committeretur.

§. 5.

Expelanatur, quod in illis traditur de consensu liberorum in alienationes parentum.

Omnia haec iura iam attentionem excitant, si solum ad id animum aduertimus, quod de consensu liberorum tradunt in alienationes a parentibus ipsorum faciendas. Silent quidem antiquiora iura de donationibus, quas unus conjugum alteri facit, nihilo tamen minus ea iura liberis in bonis parentum suorum concedunt, quae profecto eos quoque impedirent, quo minus quidquam sibi inuicem donarent, si haud muniti essent liberorum suorum consensu. Memoratu iam dignum est decretum ei praemissum, quod iam nos tangit. Quum ita formatum est o): *vir non potest impignorare, vendere, vel dare uxoris suae immobilia, cum quibus ipsa adhaesit, praeter eius voluntatem et liberorum, si liberos habuerint nisi legitima cogente necessitate, scilicet captiuitatis, famis, vel si in proprietatem dari deberet, tunc id sine contradictione facere poterit, praeter consensum uxoris liberorum quoque requirit, ubi maritus bona uxoris alienare velit ac simul partim indeterminata liberorum mentione, partim conditione adiecta, si liberos habuerint, haud obscure significat, haud interesse utrum hi liberi, quorum consensus postulatur, ab uxore sint procreati cum marito, qui iam bona eius alienare velit, an potius cum alio, quocum in matrimonio vixit, antequam ei nuberet, qui iam intendit alienationem siue oppignorationem bonorum ipsius. Satis euidenter hac sanctiones significant, liberos esse parentum suorum, dum viuant, condominos, hocque*

o) Westphalen loc. mem.

Hocque iam lucem accendit decreto, quod supra recitavi. Haud fingere debemus ibi tantum de eo casu esse sermonem, quo quilibet conjugum iam in matrimonio vixit; antequam iam sunt confociati ac solum rationibus liberorum prioris matrimonii esse prospectum ac licet id omnino locum habeat secundum codicem Dantiscanum p) quum ibi verba ita sunt posita: *cum masculus et femina matrimonium contraxerint et tam iste, quam illa legitimam prolem habuerit*; cessat in codice Tunderensi, qui Dantiscanum aetate superat, vocula *prius*, neque illa reperitur in translatione Germanica etiam a Westphalen vulgata. Speciatim deinde de donationibus inter virum et uxorem nihil traditur, uniuersè tamen legumlatores prohibent, quo minus aliquid vir vel uxor *cuiquam* det sine liberorum adfensu. Sanctio haec iam in Codice Dantiscano limitibus haud est circumscripta, cum vocem *cuiquam* omittit et ibi solum legitur, *non potest bona sua dare*; in Tunderensi vox *cuiquam* satis luculenter monstrat neque donare posse unum conjugem alteri sine liberorum consensu, quumque ordinarie consensus unius in alterius factum nomine *der Willkühr* designaretur ac consentire diceretur *willkühren*, haud id negligebant Lubecenses q). Quum vel minimum tacito de consensu liberorum in donationem inter virum et uxorem significarent, quod posteris suis placuit in statutis hodiernis: clare idem in codicibus mediae aetatis proferebatur; ita, ut hi optimi simul interpretes essent antiquiorum iurium satisque euidenter docerent, parentibus quoque secundum decretum antiquius modo expositum haud licere sibi inuicem donare, quam si consentiant liberi.

§. 6.

Jura liberis, iure Lubecensi competentia explicantur ex aliis Germanicis iuribus.

Haec quum de consensu liberorum in donationes parentum leguntur tam in iuribus Lubecensis ciuitatis antiquioribus, quam in iis, quae media tulit aetas,

p) Dreyer Sammlung vermischter Abhandlungen: Tom. I, p. 449. q) S. G. Haltius glossario Germanico p. 2118.

aetas, neminemque fore arbitror, qui institutum hoc mere patriam esse negare audeat, quoniam omne id, quod ex iis translatum est in statuta recentiora, in patria nostra natum est, maioribusque placuit ante; quam leges Romanorum innotescerent. Idem tamen aliunde probari poterit, si partim ad leges ipsas partim ad diplomata confugiamus. Si a legibus incipiamus, ante omnia in mentem venit, quod *Tacitus* ubi successores vocat, quos quis, dum ex vita excedit, habet, liberos omittat. ^{r)} Quum nullo modo id contigit, quod Germani eos ab hereditate paterna excluderint, sed ea potissimum ex ratione factum est, quod *Tacito* haud ignotum fuerit, liberos condominos bonorum parentum suorum ex sententia Germanorum fuisse, hocque nomine eos parentibus haud successisse, sed post eorum obitum ipsa bona, tanquam condominos retinuisse; nec sine ullo dubio aetate *Taciti* licitum fuit parentibus sibi inuicem donare, ubi liberi adfensum suum recusarent. Idem placuit iam *Ripuariis*, quum translationem facultatum iis tantum permitterent, qui procreationem filiorum aut filiarum non haberent; ^{s)} alio vero loco ^{t)} donationes, sine consensu liberorum initas solum ratas haberent, quamdiu parentes in viuis essent: quod si adfatim fuerit inter virum et mulierem, post discessum amorum ad legitimis heredibus reuertatur, nisi tantum, qui parentem suum superuixerit, in elemosyna vel in sua necessitate expenderit. Inprimis memoratu digna sunt, quae hac de re in legibus *Baiuuariorum* ^{u)} sunt cauta; si autem maritus qui nec filios nec filias, nec nepotes nec pronepotes, nec ullum de propinquis habet, sed in uxorem aut donatione aut testamento suae partem suae omnes contulerit facultates, quumque hoc tantum casu marito concedunt bona sua in uxorem transferre, liberorum rationibus ita consulere student, ut simul tacite sine eorum consensu donationem inire haud permittant. Nonne autem idem sequitur ex regula illa satis nota, quam *Repgonius*, iuris patrii vindex ac stator, sine ul-

^{r)} de mor. Germanor., c. 20.

^{s)} tit. 48.

^{t)} tit. 49.

^{u)} tit. 14. c. 9. §. 3. I. I. *Reinhard*
von dem Erbfolgerechte der Töchter
vor den Stammvettern, cap. 4. §. 19.

fo discrimine ac uniuerse profert v) *ohne der Erben Laub und lobne Gerichte mag kein Mann sein eigen Gut noch seine Leute vergeben?* Neque illam omittit *Speculator Sneuus* hocque modo haud obscure per id significat, obtinuisse hoc praeceptum quondam in uniuersa Germania, w)

§. 7.

Eadem iura liberorum exponuntur ex chartis publicis.

Cum legibus iam coniungo alia litterarum monumenta, quae optime praecepta iuris maiorum nostrorum potissimum illustrant. Quum communio honorum inter coniuges in uniuersa fere obtineret Germania: non facile de alienatione quadam instrumentum conficiebatur, quo is qui in alterum fundum transferret, haud testaretur, consensu uxoris se munitum esse, vel utriusque nomine venditionem vel aliam alienationem factam esse significaret. Cuius quidem rei tot exempla sunt in manibus eruditorum, ut supervacanei operis culpam vix effugere, possem, si aliqua nominare vellem. Verum enim vero nonnulli eorum latius progrediebantur, quumque haud inmemores essent condomini, liberis in parentum bonis competentis, eorum quoque consensus faciebant mentionem. Ut tantum ad dictis meis fidem faciendum, quasdam memorem chartas, confirmat tali diplomate *Richardus comes de Rynecke x)* donationem, a patre eius ecclesiae *Afchaffenburgensi* factam anno *1101* *alxxxviii* atque addit: *ceterum praedictis confratribus fideliter promissis, quod ego fratrem meum comitem de Lou omni conamine, prece, et pretio inducerem, quatenus ipse mecum et ego secum manu communicata ut idem factum firmiter et inconsulsum permaneret.* Aliud quod anno *1100* *cxxxvii* est datum y) testatur, *Eberwinum militem de Harwingheim* quidquam iure proprietario liberis conuulisse, *filiis suis Rudolpho Canonico et Eberwinum*

x) l. i. art. 52.

cc) Gudenus eod. diplom. tom. 2, p. 23.

w) cap. 308.

y) Id. m. l. p. 71.

mino milite consentientibus. Neque minus occurrit in alio, anno ccccc exarato formula x). communicata manu uxoris meae Cunigundis puerorumque meorum atque alio, quod anno cccccii est scriptum a): consensu Elisabeth uxoris suae, filiorum ac heredum suorum aliorum.

§. 8.

Nam ex his disquiritur, ex quonam iure sanctio juris Lubecensis l. 1. t. 6. art. 1. sit explicanda.

Ita quum res sese habet, neque negandum, solum ius patrium tradit in loco illo statutorum Lubecensium, qui iam a me illustrandus est, facili quoque negotio quaestionem decidere possumus, utrum ex illo; an potius ex iure Romano lumen illi accendamus, quod desiderat. Difficillimum vero est ex communi omnium sententia, statuere, quid juris sit apud nos in hoc vel illo casu eam praecipue ob causam, quoniam tam diverso utimur iure non solum patrio, sed etiam peregrino. Ardua hinc quum quaestio sit ac difficillima, quae semper iurium doctores exercuit: quinam sit habitus juris peregrini erga ius Germanicum? aliaque iam quaestio sit de interpretatione legum statutarum, num sint semper strictissime interpretandae, id est ita, ut iuri communi derogent, quam minime, stentque ab utraque parte litigantes magni nominis, quorum rationes iam recensere huius non loci est, liceat mihi tantum addere: patria iura non iure meritoque semper pro legibus nouioribus, quae derogent tantum antiquiori iuriperegrino, haberi, sed plura eorum antiquiora esse ideoque maiore auctoritate, quam receptum jus peregrinum. b). Inter ea vero, quae recepto iuris peregrini secum habuit incommoda, minimum mihi hoc non videtur esse, quod ab eo tempore tanta confusio juris Germanici cum iure peregrino exorta sit,

a) Id. m. I. p. 93.

b) Id. m. I. p. 99. Adas t. 1. p. 315.

c) I. S. F. Böhrer de praesidio Iuris Germanici prae Romano in causis priuatis Francof. 1755.

fit, ut saepius difficillimum sit, iura haec a se inuicem separare. Quum subtiliora essent ideoque quum magis exulta iura sunt peregrina, grata eorum esset nouitas ampliorque disputandi campus pateret c), euenit nostra in Germania, ut per multa secula ignari essent non solum iureconsulti iuris patrii illudque negligerent, sed etiam omnia Germanorum propria instituta ad Romanorum principia contorquere omni studerent opera. Recentiori autem tempore aliter sentiunt iureconsulti saniores et purgant potius instituta iuris patrii a principiis iuris Quiritium. Licet itaque summus vir D. Meuius in commentatione ad Jus Lubecense d) praemittat primum Theoriam juris Romani et deinde ad articulum primum initio statuatur, nullibi in iure Lubecensi circa prohibitionem donationum inter V. et V. discessum esse a iure communi, eius tamen auctoritas usque eo haud valet, ut eius in sententiam discedam, ac libentissime potius Herm. a Dubn e) suffragor. Certe oleum atque operam perdidit Meuius, ubi magna cum opera eruere studet, ut unico tantum exemplo rem illustrem, de quam donationis specie sermo sit hocce titulo iuris patrii, utrum solum de donatione inter viuos, an solum de ea mortis causa, an de utraque, mentemque prodidit anxia hac disquisitione iure Romano ita imbutam, ut nullo tempore sese possit a distinctionibus liberare iuris Romani. iure enim licet communi magnum intersit inter donationem, quae sit inter viuos et eam, quae mortis causa sit, quum ratione modi ineundi, tum ratione effectus, exulat tamen iure patrio plane haec differentia, nulliusque usus est hac in materia, inutilisque idcirco labor est et frustraneus, longius disquirere, de quam donationis specie sermo sit titulo allegato. Verum enim vero nullas is, id quod statim patet, solemnitates requirit singulares in donatione mortis causa, nullamque differentiam statuit; cum *donatio*, inquit, *rata est f)*. Irreuocabilis igitur statim est donatio, quae sit eo modo, quam praescribunt leges Lubecenses,

B 2

inter

c) Runde. Wie kömmt der Deutsche zum Gebrauch des römischen Rechts? D. Museum 1780. St. 1.

d) od. l. i. A. 6.

e) Diss. alleg.

f) Die Uebergabe ist kräftig.

inter conjuges, cessat quodammodo dispositio et alienatio rerum donatarum, cessat testamenti factio super donatis, nec tamen heredibus praemorientis debetur aliquid, quoniam iis iam relicta est legitima, modumque hunc addere voluisse videntur patriae leges, quo heredum querelis satisfiat hocque rejiciantur.

§. 9.

Fundamentum sanctionis iuris Lubecensis de consensu liberorum in alienationem.

Haec de origine singularis illius instituti quod liberis, tam euidenter fauet; iam eius ad indolem. Si ante omnia ad verum illius fundamentum accedimus, partim illud ponendum est in satis nota illa communione bonorum inter conjuges ad eorum liberos sese quoque extendente, partim in limitibus ex illa promanantibus, quibus circumscribit patrum ius alienandi facultatem eorum, qui tali communione vinculo sunt iuncti.

§. 10.

Quaedam de communione bonorum.

Si primum animum aduertimus ad ipsum bonorum inter conjuges communionem, nihil aliud ea videtur esse, quam condominium utrique conjugi in bonis alterius pro indiuiso competens. Quam quidem communionem institutum esse Germanicae originis; nec ex iure Quiritium repeti posse, omnes saniores consentiunt Iureconsulti g) nec operae pretium esse arbitrator, refutare eos, qui illud deducunt ex iure Romano. Quamuis omittam iure quodam meo quaestiones: utrum iam *Caesaris* tempore apud Gallos et
Taciis

g) *Lange von d. Gütergemeinschaft*
1 Hauptst. §. 6. G. L. Bömer D.
de iuribus et obligationibus conju-

gis superstitis ex communione bono-
rum §. 1, p. 3.

Taciti apud veteres obtineat Germanos bonorum illa inter conjuges communio *b)*, hoc tamen certissimum esse arbitror, in iure provinciali Saxónico et Suevico inveniri loca quaedam, ex quibus non obscure hoc communionis institutum cognoscitur *i)* quod plura hodierna Germanorum iura integrum servarunt, alia ad adquiretum restringunt, ideoque particularem tantum habent bonorum communionem, alia eam plane recepto iure Romano negligunt. Jam me conuerto ad patria iura. Controversiarum plena est doctrina de communione bonorum inter conjuges, quas omnes recensere nimis longum esset et a scopo meo alienum. Omni caret dubio, nisi omnia me fallant, locum habere Jure Lubecensi bonorum inter conjuges communionem eamque uniuersalem. Probat enim hoc obligatio uxoris soluendi aes alienum mariti *k)* probat dispositio, qua maritus bello captus liberatur bonis, quae conjuges contulerunt, siue ab uxore sint illata, siue alias quaesita; *l)* probat, ut omittam reliqua, diuisio bonorum, defuncto alterutro conjugum inter superstitem et liberos *m)*. Nituntur vero omnes hae legum dispositiones nulla alia re, quam communione bonorum, quae inter conjuges est Jure Lubecensi. Uniuersalem vero eam esse, nec ad adquiretum modo adstringi, ex eo patet, quod nullam distinctionem bonorum faciant leges, sed indistincte utriusque conjugis bona vocentur communia *n)*. Omnia bona et praesentia et futura et adquisita et haereditaria ad communionem pertinere, liquet etiam ex ea dispositione, secundum quam vidua debitoris mortui, qui soluendo non est, liberare se potest ab omnibus in posterum creditorum actionibus, si curatorem sibi dare curet, cedatque intra sex menses domo bonisque, tunica saltem et palla mediocri retenta *o)*. Sufficiant dicta de communione bonorum, quae Lubecae inter conjuges est, cum mihi non sit propositum, hanc pertractare doctrinam. Aliqua fas erat pro

B 3 ferre,

h) Lange I. c. §. 1.

i) I. c. a. 6.

j) I. H. Böhmer de statu donat, etc. exc. ad P. 72. §. 31.

m) l. 2. t. 2. a. 2.

n) l. 1. t. 5. a. 7.

o) l. 1. t. 5. a. 7.

p) C. 3. t. 1. a. 7.

ferre, quoniam ad liberos quoque pertinet ea communio, eaque tantum auctoritatis tribuit liberorum consensui ad donationes parentum inter se, ut inualidae sint deficiente consensu. Quod quidem ita sese habere ex eo potissimum patet, quod parentum alterutro mortuo communio inter superstitem liberosque possit prorogari ac demum separatione finiatur facta aut diuisione. Quomodo enim quaeso posset prorogari communio liberos inter conjugemque superstitem, nisi ad liberos quoque pertineret ea communio? Ostendunt hoc plures adhuc leges *p*), quos, ne nimis longus sim, omitto. Licebit itaque, si quaestio erit, quinam sub voce liberorum intelligantur, quorum de consensu sermo est, ita respondere; quod omnium liberorum, qui in communione cum parentibus adhuc sunt, consensus necessarius sit, ut valida sit parentum inter se donatio et quod, finita communione, amittat quoque vim suam et efficaciam hic consensus.

§ 11.

De restricta libertate alienandi.

Ea quae communionis bonorum genuina indoles sit non mirum est, quid sit, quod restricta sit iure Lubecensi libertas bona alienandi tam ratione rerum, quam ratione personarum. Aliud est in iure quodammodo dominum esse, aliud liberam de re disponendi facultatem habere, qua quis carere potest certo modo, licet reuera dominus sit. Alienare vero nequeunt iure Romano omnes, qui sub tutela vel cura sunt pupilli, minores, prodigi, furiosi, mente capti. Alienare quoque nequeunt iure patrio mulieres *q*) viriumque suarum non compotes *r*). Ius commune licet minime distingant, quod ad testamenti factionem attinet inter feminas et masculos, potius hos et illas eodem iure condere patitur testamenta. Aliter tamen res sese habet iure Lubecensi, quod priuat regulariter feminas testamenti

factio-

p) l. 2. t. 2. a. 6. 7. 16. 26.*r*) l. c. a. 3.*q*) l. 1. t. 10. a. 1.

factione *r*) proditque unicam huius prohibitionis exceptionem, qua feminae mercatrici licitum est condere ultimam voluntatem. Raro enim aut fere nunquam femina habet bona acquisita hincque factum, ut testamentifatio ei regulariter sit prohibita. Quam quidem rationem ad omnes alienationes quadrare mulierum patet luculentissime. Melius vero hac in re et accuratius, quam Iura Romana, accommodare sese videntur principiis iuris generalioribus patria iura, dum praecipua, quae valent praecepta in alienatione inter viuos, extendunt etiam ad eas, quae sunt mortis causa alienationes. Nonne enim testamentifatio reuera alienationibus annumeranda est? Et quae quaeso adest ratio, cur denegemus ei, qui in viuis adhuc est, quod licitum est morientibus et vice versa? Alienatio inter viuos tantum licita est de bonis acquisitis, idem valet de testamenti factione *t*) mulieres sine curatorum consensu alienare nequeunt, idem statuitur, quando testamentum condit femina *u*). Longe vero aliter sese habere Ius Romanum, ex eo potissimum apparet, quod minori nihil liceat alienare, nisi assumto curatore, licet testamentum faciat validum sine curatoris quoque consensu. Quum fuit hucusque sermo de restrictione alienandi facultates, quod attinet ad personas, iam me conuerto ad res, quarum alienationem restringit Ius Lubecense, quasque omnes recensendo, ne nimis longus sim, potius statim ad eam rerum diuisionem me accingo, quae maximi momenti est in Iure Lubecensi, ad diuisionem scilicet rerum in bona acquisita et hereditaria. Quod quidem discrimen licet hodie potissimum spectet ad nobiles et natus in cura conseruandi splendoris familiae *v*) tamen olim inter omnes obtinuit ingenuos *w*) ac demum sublatum est, introducto iure Romano, cui incognitum plane est hoc discrimen, in quo iure patrio statuario plures nuntantur leges. Licet definitionem bonorum hereditariorum sistens articulus

Ius

r) I. 2. t. 1. a. 14.

t) *ibid.*

u) *ibid.*

v) Ludonici de diuerso iure bonorum acquisitor. et hereditarior. Halle 1714.

w) Böhmer exerc. ad P. 72. §. 53.

ius α) controuersiarum sit plenior, tamen haec ex eo mihi videtur patere, quod primum vox *causfallen* ostendat, nec hereditariae requisitum necessarium esse, ut ab intestato ad aliquem peruenerit, deinde, gradus cognationis certus non determinetur hoc articulo, ideoque omnes potius comprehendantur eo, quibus ab intestato succedimus. Si quis vero heredem instituit, qui alius ab intestato ei succederet, cum Menio γ) statuerem, omnia, quae ad hunc peruenerint, pro hereditariis habenda esse, quum nullo modo definat is institutione in heredem facta heres esse legitimus. Penitus vero non prohibita est alienatio rerum hereditariarum, sed ad heredum tantum adstricta consensus. Sub iis quidem proximos intelligi, aut eos, qui alias ab intestato succederent, ex eo potissimum apparebit, quod remotiores non, nisi *proximo remoto* succedant, proximus vero consentiat in alienationem, ut faueat remotioribus, quibus nulla injuria sit, si eorum consensus non rogatur, quoniam nullum ius habeat, nisi remoto eo. Supplet vero summa necessitas heredum consensus; quam tamen alienans asserere tenetur iuramento, ac hoc etiam casu competit iis jus protimiseos et retractus. Admodum igitur fauent patria iura heredibus proximis, quum sine eorum consensu alienari nequeant res hereditariae, tribuantque illis, in alienatione, quae sit cogente necessitate, jus protimiseos et retractus, illisque denique, ut me penitus accingam ad titulum, ex quo desumpta est Dissertatio, in alienatione rerum acquisitarum legitimam assignent octo solidorum et quatuor nummorum. Quae quidem iura licet maximi ponderis sint, tamen melior hac in re iure patrio liberorum est conditio, quorum ad consensum ita restricta quoque est alienatio bonorum acquisitorum, ut tantum abbit, ut debeant acquiescere, quemadmodum ceteri heredes proximi legitima quadam relicta, et adhibitis, quas leges postulant, solemnitatibus, quin potius maritum inter et uxorem, quibus ex conjugio liberi supersunt, nulla subsistat patrio iure donatio, nisi liberi consenserint α). En praecipuum sane ius liberorum et dispositio iuris notatu digna quam maxime. Possit licet, qui

α) R. G. L. 10. l. 1.

γ) ad I. Lubec. a. 6. t. 10. l. 1. v. 46.

α) l. i. t. 6. a. 1.

qui gaudet similibus, allegare ius Romanum, quod habet reuera quasdam leges ^{a)}, quae simile quid videntur indigitare cum hoc iuris Germanici instituto, quum sui heredes viuo quodammodo patre honorum eius domini existimentur et de continuatione quadam loquantur dominii in casum mortis parentis, tamen ablit a nobis, ut confundamus hasce leges cum instituto patrii omnino originis, arbitremurque hoc dicis gratia dominium, quod liberis iura Romana in bonis parentis concedere videntur, quodue reuera tantum theoriae de suis heredibus gratia inuentum videtur esse, aliquem habere effectum, dum viuunt adhuc parentes, legitimum.

§. 12.

Voce liberorum contineri nepotes quoque et pronepotes, eosque qui in utero adhuc sunt.

Quum negandum non sit, loqui articulum primum in fine de consensu tantum liberorum, nulla facta mentione nepotum pronepotumque, exoritur iam quaestio: utrum hi quoque sub voce liberorum comprehendantur, an minus? Si posterius statuendum esset, cessaret, si liberi deficerent, existentibus tamen nepotibus, usus articuli primi, et applicandus articulus secundus tituli allegati, nepotumque deterior esset conditio, quum iure conferentur aliorum heredum proximorum. Quando vero liberi existunt, simulque nepotes, quorum parentes iamiam mortui, quaeritur iterum, utrum sufficiat solus liberorum consensus, nulla habita nepotum ratione, an potius hi parentem suum defunctum repraesentent? Quum nullo modo decisio harum quaestionum ex titulo peti possit allegato, nihil magis naturale est, quam quod me iam conuertam ad leges patrias de successione ab

in.

^{a)} §. 2. I. de hered. qualit. et distar.
l. 11. D. de liber. et possib.

intestato eiusque ordine, quarum quidem rerum magna inter se adest con-
nexitas. Prioris vero quaestionis decisionem niti in decisione posterioris
ita certum est, ut, si habenda sit ratio nepotum pronepotumque mortuo-
rum liberorum, quando postulatur consensus viventium liberorum, nepo-
tesque reuera repraesentent praedefunctum suum parentem et liberorum
iure censeantur, nullam adesse videam rationem, nepotum negligi posse
consensum nullis extantibus liberis. Verum enim vero hocce ius, quod
nepotibus competere puto, in iure sese fundat repraesentationis. Quan-
quam non semper sequantur patria iura successione ordinem, qui Romano
iure obtinet, hunc tamen optime rei naturae competere iure quodam sta-
tuo meo. Iure vero Romano primus est ordo descendendum, qui indistin-
cte, utrum sint primi an remotioris gradus, ad successionem vocantur praе-
defunctis eorum parentibus. Quod quum iure repraesentationis fieri di-
catur, nihil aliud iam est jus repraesentationis, quo nepotes pronepotes-
que omnesque descendentes parentum iure censentur praedefunctorum, in
capienda portione hereditaria ascendentium. Videtur ius Lubecense, dum
de ordine disponit successionis *b)*, admittere minime ius repraesentationis,
et excludere potius omnino a hereditate nepotes ceterosque descendentes,
si liberi adhuc adsint, quum proximos heredes capere iubeat bona defun-
cti separetque summa, uti videtur, industria, filios filiasque a nepotibus
neptibusque, neque negandum, Saxones, quorum mores Lubecensibus in-
primis placebant, antiquissimis temporibus nepotes ad hereditatem haud vo-
casse, ubi liberi primi gradus extarent. Non solum id ex legibus ipsorum
constat *c)*; sed eiusdem rei loquentissimus testis est *Witricindus d)*. Quae-
licet ita sese habeant omnia, tamen cum *Meuio e)* ex rationibus, quas ni-
mis longum esset repetere, consentio, iusque repraesentationis arbitror lo-
cum habere statutis Lubecensium. Succedunt igitur praedefunctorum li-
berorum

b) l. 2. r. 2. §. 2.

c) r. 6. §. 6.

d) l. II, annal. p. 644. Heinectius elem.

iuris Germanici l. 2. t. 9. §. 23¹².
tom. 2. p. 538.

e) ad l. c. n. 20.

liberorum filii filiaeque cum liberis adhuc viventibus. Parentum igitur inter se ut valida sit donatio, non liberorum tantum consensus postulatur, sed nepotum etiam, nihilque interest, utrum soli adsint, an una cum liberis. Nasciturum pro iam nato haberi, quando de commodis eius sermo est, ac abundare hanc regulam iuris pluribus et momentosis consuetudinibus, cuiuslibet etiam iuroni notum est. Jam vero exoritur quaestio: utrum eius, qui in utero adhuc est, ratio habenda sit, an sufficiat ceterorum consensus liberorum? Nullo modo maritum et uxorem, equidem credo, inuicem sibi ita donare posse, ut valida sit donatio, praegnanter uxore, quum nasciturus habeatur hic pro iam nato, eiusque ideo iura, deficiente illi consentiendi facultate, minime sint negligenda. Quod quidem assertum meum patria iura locis probant plurimis, dum idem iubent in casu, quo liberi existant, quod in eo, ubi uxor sit praegnanter. Mariti enim debita, ut uno utar exemplo, nullis relictis liberis nec uxore praegnanter, viduam non impediunt, quo minus omnia praecipiat statim ad conjugem illata, f)

§. 13.

Liberorum illegitimorum et legitimorum conditio.

Sistit ius commune varias liberorum illegitimorum diuisiones et diuersam eorum conditionem, quod attinet ad ius succedendi in bona parentum, prout vel ad hanc vel ad illam speciem liberorum numerentur illegitimorum, matrique licet plerique eorum ut legitimi succedant, tamen unico tantum casu patri et sub magna quadam restrictione. Omitto haec tanquam omnibus nota. Videamus, utrum patrius ius habeat quoque hasce liberorum illegitimorum diuisiones, an minus? utrum succedant eorum aliqui parentibus, an semper arceantur ab hereditate? Ignorant vero patria iura varias illegitimorum liberorum species, quum nullam statuunt differentiam ratione succedendi inter naturales, vulgo quaesitos eosque, qui ex

G 2

damnato

f) L. 1. t. 5. a. 5.

damnato nati sunt coitu; nullamque diuersitatem inter hereditatem paternam, et maternam admittant, regulamque potius habeant, quod nullam ius hereditatem capiendi liberis sit illegitimis. g) Alia vero mihi videtur esse conditio legitimatorum plene talium. Desinant esse plena legitimatione, quae per subsequens matrimonium tantum fit iure patrio b) liberi illegitimi ac potius, cum aliis liberis legitimis, eodem iure consentur. Quando igitur sermo est de consensu liberorum ad validitatem donationis parentum inter se necessario, minime erit ratio habenda liberorum illegitimatorum, nisi sint per subsequens matrimonium plene legitimi.

§. 14.

Liberorum separatorum et diuisorum conditio.

Diuiduntur Jura Lubecensi liberi in eos, qui separati sunt a laribus paternis, atque eos, qui non sunt separati, atque arctissimo cum parentibus iuncti sunt vinculo, quumque quondam ii vocarentur, qui sunt in der Webre, distinguebantur hoc nomine ab iis, qui non sunt in der Webre. Quas quidem diuisiones in communione bonorum niti, quae viuis parentibus ad liberos quoque pertinet, facillimum erit ostendere. Referuntur enim iure inter modos finiendi hanc communionem, quod ad liberos attinet, diuisio et separatio a bonis parentum, hisque cessantibus prorogatur illa inter conjugem superstitem et liberos. Nimis longum esset et a proposito meo alienum, si omnem hanc vellem repetere doctrinam ideoque potiora et maxime tantum necessaria liceat addere. Est vero separatio actus, quo parentes liberis ex bonis communibus certam eum in finem partem assignant, ut recedatur a bonorum communione. Fit vero diuisio conjugum alterutro mortuo cum liberis, qui ex matrimonio supersunt, ratione omnium bonorum ita, ut dimidia eorum pars remaneat apud conjugem superstitem, transeat vero altera ad liberos eum in finem, ut sublata sit inter superstitem pa-

g) l. 2. c. 2. a. 9.

b) Menius ad l. 6. 73.

rentem liberosque bonorum communio. Et diuisione igitur et separatione finitur bonorum communio. Quum vero conciliet ea tantum auctoritatem liberorum consensui, ut, eo deficiente, nullo modo subsistat inter parentes donatio, exinde iam sequitur, quod, cessante ea, cesset quoque et huius consensus auctoritas. Liberorum ergo separatorum et diuisorum nullam habet rationem Jus Lubecense, quum liberorum postulet consensum ad validam celebrandam donationem inter parentes.

§. 15.

Qualis aetas liberorum requiratur?

Supra iam dictum est, easdem alienandi restrictiones, quod attinet ad personas, quae iura habent Romana, inueniri quoque in statutis Lubecensium iis quae super addidisse adhuc quasdam statuta. Minorum eodem iure patrio conditio est, quae iure Romano; Lubecensium vero quum ita sit comparata res publica, ut conditio eius optima sit vel pessima, prout commercia vel florent, vel labuntur, quod et iura statutaria saepius ante oculos habeant promouendorum studia commerciorum. Plura ideo eorum instituta nullam aliam rationem videntur habere, quam eam, ut securior sit mercatura, firmiter fides, ut magis magisque floreat, vigeantque commercia. Ut unicum tantum in medium proferam, censentur minores feminaeque eodem iure, maximamque restrictionem habent respectu alienandi facultatis, quae competit feminis sine tutorum consensu, iura statutaria dum prohibent alienationem ultra summam 2 1/2 nummorum. ⁱ⁾ Excipiunt vero mercatrices hac ab re feminas, et instar harum obligant sese valide sine curatore minores etiam in iis, quae ad mercaturam spectant, contractibus. ^{k)}

C 3.

Patet

i) L. 1. c. 20. a. 7.

k) Menius ad l. 3. t. 6. a. 21.

Patet vero ex hac exemptione minorum feminarumque a iure communi, quando commercia exercent, eam non feminis, minoribusque quattalibus, sed qua mercaturam gerentibus esse concessam, igitur eam ad fauorem mercaturae spectare, nec ultra negotia extendendam esse mercantilia. Sed matrimonio prole foecundo parentes sibi inuicem minime donare possunt, si liberi sunt minores, quoniam minores viginti quinque annis consentire nequeunt. Nec consentire potest filius mercator, quoniam in iis tantum rebus pro maiore habetur, quae spectant ad commercia. Quum vero locum habeat, uti iura communi, ita et legibus patriis aetatis venia ^{l)}, habeaturque is, cui ea concessa, iure majorum, omni dubio caret, eius consensu effici, ut valida sit parentum inter se donatio. Quoniam sapere est quaestio: an liberis tutores dari possint eum in finem, ut suppleatur liberorum consensus; nullumque hac de re mentionem faciunt leges, erit iam nostrum ad analogiam refugere, similem aliquem proferre casum, et ab hoc ad illum argumentari.

Quem vere inuenisse me arbitror in separatione liberorum. Quum enim postulent leges ad separationem liberorum consensum, quos maiores esse debere, clarissimum est, hocque deficiente tutorum admittunt auctoritatem, nostro quidem iudicio et admittenda erit tutorum auctoritas, ubi agitur de donatione inter parentes celebranda. Minime vero gaudent beneficio restitutionis in integrum liberi, si laesi sunt, minores, ^{m)}

§. 16.

Utrum tacitus etiam sufficiat consensus?

Consensus est declaratio voluntatis, quae convenit scum voluntate alterius partis. Cuius quidem declarationis varias iura Romana habere species

l) l. 1. t. 2. a. 6.

m) Steins Einleitung zur Lübscheu
Rechtsgol, §. 192. n. 2.

ciēs res est notissima. Consensus enim est vel verus vel fictus; priorque iterum subdividitur in expressum et tacitum. Omnes has divisiones norunt quoque patria iura, quum nitantur illae in rei natura. Erit vero potissimum consideranda consensus divisio in expressum et tacitum; quem posteriorem ex factis colligi secundum principia iuris Romani; cauteque adhibendum esse eius usum, cuiuslibet facillime patebit. Notissima quidem est iuris regula: qui tacet, consentire videtur, ob quam silentium saepius pro consensu habetur tacito; eadem tamen maxima cum cautione adplicanda. Quaestio, utrum tacitus sufficiat consensus liberorum ad sustinendam inter parentes donationem, prius exoriri nequit, quam si facta adsunt, ex quibus tuto voluntas liberorum adprobandi donationem colligi possit. Contrarium haud statuendum est; quod in antiquissimo iure Lubecensi *n*) non nisi liberorum *coniuventia* postuletur. Media enim aetate vocabulum hoc ipsum pactum denotabat, *o*) atque isto tempore Lubecenses illi eandem tribuisse notionem ex germanico verbo *Willebobr*, quod illustrationis gratia adiectum est, satis abunde constat. Peristere quoque potius debemus in eo, quod recentiori tempore hac de re cautum est, quumque filialis saepius inbeat liberos silere reuerentia, solo ex tacito liberorum consensu liberorum adprobationem probari posse, merito nego.

§. 17.

Utrum quaelibet donatio indigeat consensu liberorum?

Magnus est fauor rerum hereditariarum, heredumque proximorum, maior adhuc liberorum, id quod ex omnibus antea prolatis satis superque patet. Inter maritum, enim et uxorem nulla de iure subsistit donatio bonorum, nisi liberi consenserint. Etsi considerauimus fere totam hanc iuris sanctionem, tamen, nisi fallor, duae supersunt adhuc quaestiones, quarum

una

n) apud Westphalen monum. ined. *o*) glossarium manuale Tom. 2. p. 660. Tom. 3. p. 619.

una iam haec est, utrum igitur nulla adhibita distinctione quaelibet parentum donatio inualida sit parentum, liberorum deficiente consensu? Minime vero quaelibet donatio indiget consensu liberorum, quum hic articulus indiget tantum, ut ex verbis (*libre Güter*) satis patet, donationem magnaebonorum partis, immo eorum omnium. Ad parentum vero, modicas minoresque donationes non requiritur liberorum consensus. Quae vero modicae sint donationes, minime apud nos legibus est determinatum, nec potest huius rei ex iure Romano deciso, sed potius arbitrio iudicis relinquendum est, cuius erit causam donationis, eius quantum, substantiamque donantis rite ponderandi cauendique ne repetita donatione fraus liberis fiat.

§. 18.

An Superuentia liberorum corrumpat donatio.

Plures sunt casus, quibus iure Romano licet donanti inuito etiam donatario a donatione recedere inter viuos, inter quos etiam is locum habet, si donatori liberi supernascuntur post donationem. Qui quidem casus licet aliquam similitudinem cum allegato iuris patrii habere videntur, tamen reuera omnino differt ab illo. Quamuis controuersum sit, an pater iuri ob superuentiam liberorum reuocandi donationem renunciare possit, tamen affirmantium sententia receptior est et iure fundatissima. p) Statuerunt enim leges hoc ius in fauorem parentis, non in fauorem liberorum, ideoque non ipso iure corrumpit talis donatio, sed necesse est, ut declaret voluntatem suam donans de re donata reuocanda, quae, volente eo, remanet apud donatarium. Quaeritur vero patrio iure an ipso iure corrumpat donatio superuentia liberorum et inuitis etiam parentibus? Deciso autem aliqua expressa quum nullibi inueniatur, erit potius ea ex analogia et genio legum statutarum petenda. Allego iure quodam, vti credo, meo, hunc in finem,

p) perill. Walch in iure contr. p. 480.

nem, sanctionem, quod testamentum, quod quis ante natos condidit liberos,
 superuentia liberorum irritum esse debeat et inuolidum. *q)* Fautor deni-
 que tantus est, quo prosequuntur liberos patria iura, ut nullus dubito, etiam
 in fauorem statuendum esse eorum, quod donatio corruat eorum superue-
 nientia. Mecum quoque facit Meuius, sed distinguit inter donationem m.
 c. et eam, quae sit inter viuos, affirmatque quaestionem priori casu, negat
 posteriori *r)*. Equidem vero puto, quum nulla adsit differentia inter ut-
 ramque donationis speciem, utroque etiam casu idem statuendum esse aut
 affirmandam simpliciter esse aut negandam quaestionem. Jam satis est; re-
 peto, quae in prooemio dicta sunt, libentissime, liceatque mihi hoc tantum
 addere. Quod iubent leges patriae de donationibus inter virum et uxorem,
 valet quoque de omnibus aliis parentum donationibus, hocque tantum ad-
 esse arbitror discrimen, quod in materia donationis inter virum et uxorem
 nulla adsit differentia inter donationem m. c. et eam, quae inter viuos sit.

q) l. 2. r. 1. a. 5.

r) ad l. 2. r. 6. a. 2. n. 45.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Zella, P. 1790-1800

B.I.G.

Farbkarte #13

DISSERTATIO INAUGURALIS

DE

D O N A T I O N E
I N T E R V I R V M E T V X O R E M
S E C V N D V M S T A T V T A L V B E C E N S I V M S I N E L I -
B E R O R V M C O N S E N S V I N V A L I D A

40
14

1795,1

Q V A M

R E C T O R E A C A D E M I A E M A G N I F I C E N T I S S I M O
S E R E N I S S I M O P R I N C I P E A C D O M I N O

D O M I N O

C A R O L O A V G V S T O

D V C E S A X O N I A E I V L I A C I C L I V I A E M O N T I V M A N G A R I A E
E T G V E S T P H A L I A E L A N D G R A V I O T H V R I N G I A E R E L .

E X

D E C R E T O I L L V S T R I S I V R I S C O N S V L T O R V M O R D I N I S

P R O

S V M M I S I N V T R O Q V E I V R E H O N O R I B V S
R I T E C O N S E Q V E N D I S

A . D . X X V I I I . M A I I . C I O I O C C L X X X X V .

P V B L I C E D E F E N D E T

A V C T O R

I O A N N E S H E N R I C V S K I P P

L V B E C E N S I S .

I E N A E ,

L I T E R I S F I E D L E R I A N I S .

